

væsentlig Indvending imod Loven i den Henseende. Betimelighedshensynet er vel blevet fremsat, men med Hensyn hertil, tror jeg ikke, at jeg behøver at sige Andet end gjøre opmærksom paa, at det egentlig ikke sømmer sig for os, som i sin Tid have lidt saameget under dette Betimelighedshensyn, og hvorved saamange gavnlige Reformere ere udfødte, nu at the dertil; naar man i en Sag som denne ikke kan afvise eller bestride Principet, naar man ikke kan paavise, at der enten begaaes nogen Uret, eller at der stables uhenfigtsmæssige Indretninger, skal man ikke flyde sig ind under Betimelighedshensynet, og i den Henseende maa jeg aldeles tiltræde, hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) sagde, at den lovgivende Magt skal være sig sin Ret og Magt bevidst og handle efter sin Overbeviisning i Samklang med de Love, der ligge til Grund for vor hele Udvikling. Men paa den anden Side tror jeg ikke, at det er uhenfigtsmæssigt, men at det tværtimod er i god Samklang med den hele constitutionelle Lovstiftning, at det ikke blot er Regjering og Rigsdag, der forhandle Lovene, men at alle Autoriteter, som have med Sagen at gjøre, ogsaa de communale, saavel som den offentlige Mening igjennem alle de Organer, den har, medvirke dertil. Det er aldeles vist, at det er et meget møjsommeligt Arbejde saaledes at føre en Lov igjennem den hele Strømning af krydsende Interesser og Anstuelser, som den maa passere for at naae sit Maal; men foruden den store Betyggelse, som det hele Folk har deri, at det selv er virkelig medvirkende ved det hele Lovgivningsværk, saavidt hver Enkeltets Evner og Kræfter tillade det, er der tillige en stor Betyggelse for, at de Love, der saaledes komme frem ved hele Nationens Arbejde, ere bedre og ganske anderledes ranne Folkets og Statens Liv, end naar de blot ere et Værk af en enkelt Mands eller enkelte Mænds, om end nok saa sunde og friske, Arbejde. Jeg tror derfor, at vi kunne flyde Betimelighedshensynet tilside; og medens jeg nu ganske vist skal være enig i, hvad der ogsaa er blevet ytret, at en Lov skal være moden, før end den bør komme frem, skal jeg tillade mig at bringe i Erindring, at det nu foreliggende

Spørgsmaal har været opkastet, før end Grundloven blev givet, at det allerede er reist paa de raadgivende Stænderforsamlings Tid, at det dernæst meget tidligt er kommet frem fra Regjeringen i Alternativer, at det har været Gjenstand for Forhandlinger paa meget forskjellige Steder; og dersom man nu frygter for, at Regjeringen skal vige tilbage for Modstanden, tror jeg, at jeg for mit Vedkommende har givet Beviser paa, at jeg, med levende Ønske om at tage det størst mulige Hensyn til alle forskjellige herskende Meninger og Ønsker, paa den anden Side ikke viger tilbage for at fremme, hvad jeg anseer for gavnligt — og Beviset derfor ligger deri, at denne Lov er kommen frem, og dette Bevis vil jeg maatte faae Leilighed til videre at udvikle. Denne Sag har, som antydet, allerede længe været forhandlet, ligesom ogsaa dette Lovudkast i sit væsentligste Indhold har været Gjenstand for Rigsdagens Behandling i forrige Session, og da flere ærede Medlemmer have udtalt, at Møningerne i den mellemliggende Tid have vendt sig til dens Fordeel, kan jeg for mit Vedkommende ikke beklage, at denne Hensand har fundet Sted; men dertil kommer, at der her i Realiteten ikke er Tale om noget aldeles Nyt. Et æret Medlem har saaledes nylig gjort opmærksom paa, at man paa Bornholm har en længere Erfaring for, hvor let og naturligt en saadan Samvirken imellem Land og By falder; men dernæst er der under Discussionen dennegang oftere blevet fremhævet, at lignende Forsøg, om end i indskrænket Retning, ere foretagne, nemlig ved Skoleloven, og da det var mig, der igjennem Veile Amtsraad foranledigede det, tør jeg vel sige, at de Grunde, som fremkaldte hiin Ordning, ere blevne anerkjendte, saavel fra Regjeringens som fra Rigsdagens Side; Loven stemmer i det Væsentlige aldeles med de Principer, som laae til Grund for den Dagsorden i Communesagen, der blev vedtagen af Landstinget. Jeg tør altsaa sige, at denne Sag nu maa være moden, og at man navnlig ikke skal lade sig afholde fra at fremme den af Hensyn til Noget, som i den Grad er uden den allerfjerneste Forbindelse med denne Sag, som den Misstemning eller Tølelse af Betydning, som kan finde Sted i Rigsstæderne;